

Kommunchefens stab
Pär Näslund
Par.naslund@arjang.se

REMISSVAR

Datum
2017-02-24

Referens
Dnr KS 2017/81.10

Ert datum
2017-01-24

Er referens
N2017/00222/HL

Regeringskansliet

Remissvar- den parlamentariska landsbygdskommitténs slutbetänkande SOU 2017:1

Sammanfattning

Årjängs kommun välkomnar en bred och långsiktig överenskommelse för en positiv utveckling av landsbygden. Den övergripande målsättningen och det långsiktiga perspektivet är viktigt för att kunna skapa en uthållig förändring.

Ett starkt näringsliv är en grundförutsättning för en livskraftig landsbygd varför Årjängs kommun särskilt vill betona åtgärderna inom kapitel 2 Näringspolitik.

Årjängs kommun har valt att granska de åtta specifika områdena var för sig och vill göra följande påpekanden/kommentarer:

2. Näringspolitik

Vi delar kommitténs förslag om vikten av att kunna samverka på distans men vill samtidigt belysa betydelsen av att ha regelbunden tillgång till lokal rådgivning. Inte minst i glesa områden kan mobila rådgivare göra stor skillnad.

När det gäller kommitténs förslag om ökad förmåga till förnyelse o stöd till innovationsgupper genom utvidgning av nuvarande åtgärder inom ramen för landsbygdsprogrammet är vi tveksamma om detta är rätt väg att gå. Tillgången till projektstöd mm inom ramen för programmet i dess nuvarande form är allt annat än bra. Byråkratisk tillämpning och långa väntetider på beslut gör idag att många företagare inte alls ser detta som en resurs.

Satsningar på export är viktiga och vi vill särskilt peka på att ökad exportmognad och nätverksbyggande för de små företagen är viktiga områden

Smartare offentlig upphandling för ökad svensk livsmedelsproduktion är ett område som är synnerligen viktigt. Här behövs mer kunskap och spridande av goda exempel.

3. Digitalisering och transportinfrastruktur

Bredbandsutbyggnaden är en viktig åtgärd för att säkerställa att landsbygden inte halkar ytterligare efter och en viktig förutsättning för flertalet av de

Årjängs kommun

Postadress
Administrativa avdelningen
Box 906
672 29 Årjäng

Besöksadress
Storgatan 66

Telefon
0573-141 00 vx
Fax
0573-127 40

E-post
kommun@arjang.se
Webbplats
www.arjang.se

Organisationsnr
212000-1835
Bankgiro
117-3244

övriga specifika områdena. Men landsbygdsprogrammet är inte rätt sätt att finansiera utbyggnaden.

Både upprustning av infrastruktur och säkerställande av lokaltrafik är också en betydelsefull faktor att ta hänsyn till för bästa möjliga resultat i de andra specifika områdena. Nedmontering och bristande underhåll inom detta område motiveras ofta med dålig lönsamhet. Samhällsekonomiska intressen med fokus på landsbygdens utveckling borde vägas mot de kommersiella.

Vi vill också påpeka att vissa områden aldrig kommer klara sig utan bil och därför är drivmedelskostnader en viktig fråga för landsbygden.

4. Kompetensförsörjning

Ökad tillgänglighet till högre utbildning via utbildningscenter är bra i synnerhet om det leder till att man kan samverka kring utbildningar med det lokala näringslivet.

Men en annan viktig åtgärd borde vara att stimulera tidig samverkan lokalt mellan grundskola och näringsliv för att höja utbildningsnivån i landsbygdskommunerna.

5. Bostadspolitik och samhällsplanering

Färre begränsningar inom strandskyddet mm är efterlängtat och här har många kommuner redan gjort ett bra arbete med att ta fram s.k. LIS-områden.

En stor utmaning för landsbygden är att behålla permanent boende som är nödvändigt för att säkerställa underlaget för kommersiell och offentlig service året om.

Bostadsbristen är idag ett påtagligt hinder för utvecklingen i vår kommun. Möjligheten till att finansiera bostadsbyggandet är ett stort problem. Ett annat hinder är byggnadskostnad vs marknadsvärdet på bostäder i många landsbygdskommuner.

De särskilda statliga investeringsstöd som nu finns tillgängliga för bostadsbyggande av bl. a. hyreslägenheter gör skillnad men bidragen ska vara större på landsbygd än i storstadsregionerna. Incitamenten för att bygga i storstadsregioner är tillräckligt stora ändå och möjligheterna till finansiering ser helt annorlunda ut.

6. Tillgång till service, välfärd och kultur

Vi välkomnar ett större statligt ansvar inom detta område. Det har genomförts flera utvecklingsprojekt med finansiering av både Tillväxtverket och Jordbruksverket m fl. inom detta område runt om i landet. Gemensamt för dessa har varit tanken om att säkerställa service genom att utveckla s.k. servicepunkter eller servicenav. Många gånger har man utgått från en lanthandel, en bensinstation eller i vissa fall en bygdegård eller liknande. Vi behöver inte uppfinna hjulet en gång till!!

Det finns nu flera likartade upplägg där både staten o kommunerna kan nå ut med grundläggande tjänster om man är beredd att betala för den servicen. Sammanställ erfarenheter och upplägg och enas så kan vi lansera ett gemensamt upplägg för hela Sverige!

7. Ökad Statlig närvaro

Målsättning att staten är närvarande i landsbygderna med arbetsplatser, myndighetsservice och polis är i grunden bra. Statlig närvaro och statlig etablering ute regionerna stärker förutsättningarna för att målsättningarna skall nås. Det motsatta får en påtaglig omvänd effekt när staten centraliserar. Vi har till exempel tydligt sett det negativa resultatet när Jordbruksverket tog tillbaka möjligheterna för länsstyrelserna att hantera landsbygdsprogrammet på ett vettigt sätt.

Förslaget om maximal insatstid för polisen kan komma att bli en viktig åtgärd för att skapa trygghet.

När det gäller Arbetsförmedlingen så är det givetvis bra med stoppade nedläggningar men här krävs även andra åtgärder med fokus på ökade möjligheter för de enskilda lokalkontoren att driva verksamheten. Flera chefer på distans har inte varit en lyckad lösning. Vidare är ökad lokal samverkan med kommunen och näringslivet viktigt.

När det gäller förslaget om serviceorganisationer så bör man undersöka om inte delar de statliga tjänsterna kan lösas med hjälp av digitalt stöd vid lokala servicepunkter. Vidare borde servicepunkterna också kunna fungera som mötesplatser där mobila tjänstemän (kanske med dubbla kompetenser eller fler) från serviceorganisationerna regelbundet kommer på besök.

8. Tydligare styrning och samordning

Vi tror att det är bra med tydligare styrning och samordning av landsbygdspolitiken. Bedömningar och konsekvensbeskrivningar i propositioner och förslag m.m. avseende landsbygdspåverkan är bra om de innebär att man i praktiken kommer att ta hänsyn till eventuella negativa effekter.

Landsbygdsdelegationer kan vara ett sätt att bevaka frågorna regionalt.

9. Underlätta för civilsamhällets engagemang

På landsbygden har vi oftast mycket lättare att samverka mellan offentlig (kommunen), privat och ideell sektor. Leadermetoden har gett oss ett bra verktyg att utveckla detta ytterligare genom tillgång till lokalt utvecklingskapital. Den nya programperioden med möjligheten till flerfonds lösningar har ökat förutsättningarna ytterligare.

Men nuvarande upplägg när det gäller lokalt ledd utveckling med leadermetoden måste göras betydligt mer ”användarvänligt” och handläggningstiderna måste förkortas. Även här borde det vara länsstyrelserna och inte Jordbruksverket som godkänner projekten när LAG-grupperna fattat sina beslut.

Leaderområdena skulle vidare kunna agera som ett slags utvecklingscenter med mobila utvecklingsrådgivare. Här skulle fokus ligga på

projektutveckling men även rådgivning när det gäller t. ex. landsbygdsprogrammet i övrigt, regionalt företagsstöd m.m.

När det gäller finansiering av de ovanstående förslagen så finns det förstås många sätt och kommittén har förslag för de olika delarna i slutbetänkandet. Att titta på hur man löst detta i vårt grannland Norge kan vara en god idé.

Viktigt är att man inte skapar verksamheter som blir beroende av projektmedel utan att det skall finnas en tydlighet och en långsiktighet i hur det skall finansieras. Viktigt är också att det sker en generell förändring i synen på hur grundläggande samhällsservice skall finansieras på landsbygden. Den merkostnad som det innebär kommer vi att få tillbaka genom bättre framtidsutsikter för att leva, bo och arbeta på landsbygden.

Daniel Schützer
Kommunstyrelsens ordförande
Årjängs kommun